# EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION (EU) 2020/1915

**av den 14 maj 2020**

**med de iakttagelser som utgör en del av beslutet om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi för budgetåret 2018**

EUROPAPARLAMENTET UTFÄRDAR DENNA RESOLUTION

— med beaktande av sitt beslut om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi för budgetåret 2018,

— med beaktande av artikel 100 och bilaga V i arbetsordningen,

— med beaktande av betänkandet från budgetkontrollutskottet (A9-0049/2020), och av följande skäl:

A. Europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi ( *det gemensamma företaget*) inrättades i mars 2007 för en period av 35 år genom rådets beslut 2007/198/Euratom ([1]).

B. Medlemmarna i det gemensamma företaget är Euratom, som företräds av kommissionen, medlemsstaterna i Euratom och tredjeländer som har ingått ett samarbetsavtal med Euratom om kontrollerad nukleär fusion.

C. Målen för det gemensamma företaget är att förmedla unionens bidrag till den internationella fusionsenergiorganisationen för Iter, att genomföra avtalet om verksamhet enligt strategin med bredare inriktning mellan Europa och Japan samt att förbereda bygget av en fusionsreaktor för demonstrationsändamål.

D. Det gemensamma företaget inledde sin självständiga verksamhet i mars 2008.

**Allmänt**

1. Europaparlamentet konstaterar att revisionsrätten i sin rapport om det gemensamma företagets årsredovisning för budgetåret 2018 anger att det gemensamma företagets årsredovisning i alla väsentliga avseenden ger en rättvisande bild av det gemensamma företagets finansiella ställning per den 31 december 2018 och av det finansiella resultatet, kassaflödena och förändringar i nettotillgångarna för det budgetår som slutade detta datum i enlighet med dess budgetförordning och de redovisningsregler som antagits av kommissionens räkenskapsförare.

2. Europaparlamentet konstaterar att de transaktioner som ligger till grund för det gemensamma företagets årsredovisning för budgetåret 2018 i allt väsentligt är lagliga och korrekta.

3. Europaparlamentet framhåller att det gemensamma företaget räknat upp sitt bidrag till projektets byggfas till 12 000 000 000 EUR från de 6 600 000 000 EUR som rådet godkände 2010. Parlamentet noterar att denna siffra inte innehåller några marginaler, även om kommissionen framhållit att det vore lämpligt med en marginal på upp till 24 månader för tidsplanen och 10–20 % för budgeten.

4. Europaparlamentet noterar att Iterorganisationens råd (*Iterrådet*) i november 2016 godkände ett nytt basscenario för Iterprojektet. I det nya basscenariot uppskattas att ”first plasma”-fasen ska uppnås och driftsfasen inledas 2025 och att byggfasen ska avslutas 2035. Enligt det tidigare basscenariot från 2010 skulle byggfasen vara avslutad 2020. Parlamentet noterar samtidigt att det nya basscenariot anses vara det tidigaste tekniskt möjliga datumet.

5. Europaparlamentet noterar att Förenade kungariket i mars 2017 meddelade rådet sitt beslut att lämna unionen och Euratom. Parlamentet noterar bekymrat att detta kan få konsekvenser för det gemensamma företagets och Iterprojektets verksamhet efter 2020.

([1]) Rådets beslut 2007/198/Euratom av den 27 mars 2007 om inrättande av ett europeiskt gemensamt företag för Iter och utveckling av fusionsenergi samt om beviljande av förmåner till detta företag (EUT L 90, 30.3.2007, s. 58).

6. Europaparlamentet gläds åt att rådet i april 2018 gav kommissionen behörighet att godkänna Iters nya basscenario för Euratoms räkning och åter bekräftade sitt åtagande att ställa resurser till förfogande inom gränserna för nästa fleråriga budgetram, dock utan att det påverkar senare budgetramsförhandlingar som ska fastställa detaljerna kring framtida finansiering ([2]).

7. Europaparlamentet framhåller att det gemensamma företaget inte bara måste bidra till byggfasen utan även till Iters driftsfas efter 2035 och så småningom till avaktiverings- och avvecklingsfaserna. Parlamentet noterar att bidraget till avaktiverings- och avvecklingsfaserna uppskattades vara 95 540 000 EUR respektive 180 200 000 EUR. Parlamentet noterar attt Iterprojektet kommer att pågå tills Iteravtalet löper ut 2042, och unionen kommer att fortsätta att bidra till Iters kostnader fram till dess. Parlamentet noterar att dessa tilläggskostnader innefattar det sista enskilda året med kontantbidrag till driftsfasen och avvecklingsfasen och de fullständiga kostnaderna för avaktiveringsfasen.

8. Europaparlamentet noterar att risken kvarstår för ytterligare kostnadsökningar och förseningar i projektgenomförandet jämfört med det nuvarande godkända basscenariot, även om positiva steg har tagits för att förbättra förvaltningen och kontrollen av det gemensamma företagets bidrag till projektets byggfas. Parlamentet uppmanar det gemensamma företaget att inte överskrida det nuvarande godkända basscenariot för projektets totala kostnader.

9. Europaparlamentet noterar att effektiv kommunikation är en viktig del av framgångsrika projekt som finansieras av unionen. Parlamentet anser att det är viktigt att i högre grad synliggöra vad det gemensamma företaget åstadkommit och att sprida information om mervärdet. Parlamentet uppmanar det gemensamma företaget att föra en proaktiv kommunikationsstrategi genom att sprida sina forskningsresultat till allmänheten, t.ex. med hjälp av sociala medier eller andra medier, för att öka allmänhetens medvetenhet om effekterna av unionens stöd, med särskild hänsyn till spridningen på marknaden.

10. Europaparlamentet uppmanar revisionsrätten att göra en bedömning av hur välfungerande och tillförlitlig metoden för beräkning och utvärdering av naturabidrag är.

**Budgetförvaltning och ekonomisk förvaltning**

11. Europaparlamentet noterar att den slutliga budget för 2018 som fanns tillgänglig för genomförandet innehöll åtagandebemyndiganden på 706 230 231 EUR och betalningsbemyndiganden på 847 366 988 EUR. Parlamentet noterar att utnyttjandegraderna för åtagande- och betalningsbemyndigandena var 98,4 % respektive 96,1 % (jämfört med 99,9 % och 96,3% år 2017).

12. Europaparlamentet noterar att brister i budgetplaneringsprocessen 2017 gjorde att de betalningsbemyndiganden som behövdes under 2017 och 2018 översteg betalningsbemyndigandena i den ursprungliga budgeten. Parlamentet konstaterar att de ytterligare betalningsbemyndiganden som det gemensamma företaget behövde uppgick till 160 700 000 EUR, alltså 25 % mer än i den ursprungliga budgeten. Parlamentet noterar svaret från det gemensamma företaget, som uttrycker sin tacksamhet till Euratom för det extra bidraget till 2018 års budget och som rapporterar att avsaknaden av betalningsbemyndiganden inte skulle ha medfört några som helst konsekvenser eller risker, eftersom 137 000 000 EUR betalades till Iterorganisationen i form av ett förskott på 2019 års kontantbidrag. Parlamentet noterar att systemet med betalningsprognoser har omarbetats helt och integrerats i det nya verktyget för ekonomisk förvaltning, och tillsammans med den nya organisationsstrukturen säkerställer detta en korrekt budgetplanering och har redan använts för att fastställa inkomsterna i 2019 års budget.

13. Europaparlamentet välkomnar att 98,4 % (jämfört med 96,5 % år 2017) av de 706 200 000 EUR i åtagandebemyndiganden som fanns tillgängliga genomfördes via direkta enskilda åtaganden.

14. Europaparlamentet noterar att balansen för budgetresultatet 2018 uppgick till 1 316 734 EUR (jämfört med 17 236 192 EUR år 2017).

([2]) Europeiska unionens råd, 7881/18, antaget den 12 april 2018.

15. Europaparlamentet konstaterar att det gemensamma företaget under 2018 gjorde en justeringsbetalning på 1 000 000 EUR av redan beviljade och kontrollerade betalningar för personalens tjänsteresor från administrationsbudgeten till driftsbudgeten. Justeringsbetalningen följde dock inte budgetprincipen om specificering. Parlamentet noterar det gemensamma företagets svar att justeringsbetalningen som gjordes för ett totalbelopp och odifferentierade poster inte var det optimala verktyget för att tilldela utgifter på grund av den upplevda bristen på insyn. Parlamentet förväntar sig dock att de förbättringar som det gemensamma företagets affärsavdelning lyckades med under 2019 kommer att bekräftas av revisionsrätten i sin årsrapport för 2019.

16. Europaparlamentet noterar att det gemensamma företaget under 2018 nådde sex av de av Iterrådet och styrelsen uppställda delmålen för det året och genomförde 93 % av samtliga delmål – att jämföra med 91 % år 2017, 70 % år 2016 och 75 % år 2015. Parlamentet noterar vidare att Iterorganisationen i december 2018 tillkännagav att Iterprojektets byggverksamhet var uppe i 60 % (mot 50 % år 2017) inför uppnåendet av ”first plasma”-fasen år 2025.

**Verksamhetsresultat**

17. Europaparlamentet konstaterar utifrån revisionsrättens rapport att direktörens beslut om att ändra anställningsort för en nyrekryterad chef från Barcelona till Cadarache saknade tillräcklig dokumentation som motiverade de ytterligare lönekostnaderna till följd av de olika korrigeringskoefficienterna. Parlamentet välkomnar att det gemensamma företaget i sitt svar medger att bytet av anställningsort inte dokumenterats på ett tillfredsställande sätt eftersom det var tillsättningsmyndigheten som hade befogenheten. Parlamentet konstaterar att det gemensamma företaget upplevde vissa risker med projektet för PF-spolar (polodialfält), vilket krävde tillsyn av en högre chef. Därför, noterar parlamentet, beslutade direktören att be kandidaten att omedelbart börja i Cadarache för att kunna fokusera fullt ut på PF-krisen.

18. Europaparlamentet noterar med tillfredsställelse att det gemensamma företaget har infört EVM-systemet (*Earned Value Management*) i stället för Iterkrediteringen för att övervaka framstegen med projektet utifrån den tillfälliga arbetsgruppens förslag, och dess resultat skickas nu rutinmässigt in.

19. Europaparlamentet noterar Iterbyggets framsteg med färdigställandet av den väldiga bioskölden runt tokamakgropen och installationen av de första komponenterna i tokamakkomplexet.

**Förebyggande och hantering av intressekonflikter samt transparens**

20. Europaparlamentet noterar att det gemensamma företagets styrelse under 2017 fortsatte genomförandet av den del av strategin för bedrägeribekämpning som rör offentlig upphandling. Parlamentet noterar att det gemensamma företaget antog en checklista utifrån sina egna indikatorer för bedrägeririsker vid upphandling, s.k. röda flaggor, som ansågs vara en förutsättning för utvecklingen av it-verktyget för bedrägeribekämpning, efter att dessa utvecklats internt. Parlamentet konstaterar att tjänstemannen med ansvar för bedrägeribekämpning och etikfrågor fortsatte att samordna genomförandet av det gemensamma företagets strategi för bedrägeribekämpning i nära samarbete med alla enheter, och noterar med tillfredsställelse att en arbetsgrupp hade fortsatt att utveckla bedrägeribekämpningsstrategin i slutet av 2018.

**Personal och rekrytering**

21. Europaparlamentet noterar att betydande brister konstaterades av revisionsrätten när det gällde rekryteringen av personal i viktiga ledningspositioner. Parlamentet noterar att det gemensamma företaget i sitt svar anger att man efter revisionsrättens konstaterande, med hjälp av ”sex sigma”-metoden för analys, identifiering och genomförande av förbättringar, arbetat med att få till stånd en robustare urvalsprocess och andra pågående åtgärder. Parlamentet uppmanar det gemensamma företaget att undvika framtida missförhållanden och brister.

22. Europaparlamentet noterar att det gemensamma företaget i slutet av 2018 hade 162 kvinnor och 284 män på sin tjänsteförteckning och att männen var i majoritet i tre av fem personalkategorier – samtidigt som kvinnor utgör över 50 % av unionens kontraktsanställda och unionens tjänstemän med assistenttjänster. Parlamentet noterar även att 22 medlemsstater fanns representerade bland det gemensamma företagets anställda samt att de flesta anställda kom från tre medlemsstater och att fyra medlemsstater var representerade med fyra anställda vardera. Parlamentet uppmanar det gemensamma företaget att söka en jämn geografisk fördelning, men konstaterar samtidigt att detta beror på vilka som söker lediga tjänster och inkommer med intresseanmälningar.

**Internkontroll**

23. Europaparlamentet noterar att det gemensamma företaget inte konsekvent har följt upp intresseförklaringarna från högre chefer. Parlamentet noterar med tillfredsställelse att det gemensamma företaget har utarbetat och antagit vissa dokument avseende hanteringen av allmänna intresseförklaringar från alla chefer i enlighet med artikel 13 i det gemensamma företagets bestämmelser om intressekonflikter. Parlamentet konstaterar vidare att tjänstemannen med ansvar för etikfrågor höll en presentation om denna fråga för alla chefer i januari 2019.

24. Europaparlamentet konstaterar att tribunalen i sin dom av den 25 januari 2018 ogiltigförklarade resultaten från urvalsförfarandet och besluten att anställa godkända sökande från urvalsförfarandets reservlistor. Parlamentet konstaterar att generaladvokaten i sitt förslag till avgörande den 29 januari 2019 instämde i det gemensamma företagets överklagan till Europeiska unionens domstol (*domstolen*) från april 2018 och föreslog att domstolen skulle upphäva tribunalens dom avseende ogiltigförklarandet av besluten att anställa godkända sökande, däremot inte avseende ogiltigförklarandet av reservlistan. Trots detta fastställde domstolen tribunalens dom ([3]). Parlamentet uppmanar det gemensamma företaget att efterleva reglerna för urvalsförfarandet för att undvika rättstvister i framtiden.

25. Europaparlamentet noterar att brister i de interna kommunikationsstrategierna medförde att det inte gick att säkerställa att lämplig information om de uppskattade kostnaderna för avvecklingsfasen spreds inom organisationen, och att det gemensamma företaget därför inte redovisade någon avsättning för detta åtagande i årsredovisningarna för tidigare år, som har uppskattats till 85 200 000 EUR. Parlamentet välkomnar emellertid det gemensamma företagets svar att bristerna redan avhjälpts genom två åtgärder: För det första skickar den högsta ledningen all relevant information till räkenskapsföraren, för det andra uppdaterades det interna förfarandet ”PM-76 Årsredovisning – budgetårets inledande/avslutande” i maj 2019.

**Upphandling för operativa ändamål och bidrag**

26. Europaparlamentet noterar att 55 operativa upphandlingsförfaranden inleddes och 69 operativa upphandlingskontrakt undertecknades under 2018, och att ett förfarande för tilldelning av bidrag inleddes och två undertecknades.

([3]) Domstolens dom av den 8 maj 2019, det europeiska gemensamma företaget för ITER och för utveckling av fusionsenergi mot Yosu Galocha, C-243/18 P ECLI:EU:C:2019:378.